

Звіт про результати стимулювання та використання енергії, виробленої з відновлюваних джерел, в Україні за 2018-2019 рр.

1. Частки секторів, загальна частка і фактичне споживання енергії з відновлюваних джерел у попередні 2 роки (стаття 22(1)а Директиви 2009/28/ЄС).

Розрахунок частки енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, у кінцевому споживанні в Україні за 2018-2019 роки проводився відповідно до програми SHARES, розробленої Євростатом.

Табл. 1. Частки енергії з відновлюваних джерел у секторах (виробництві електроенергії, системах опалення та охолодження та у транспортному секторі) та загальні частки енергії з відновлюваних джерел

(за даними Енергетичного балансу, розробленому Держстатом)

	2018	2019
ВДЕ в системах опалення та охолодження (%)	7,99	9,02
ВДЕ в електроенергетиці (%)	8,92	10,86
ВДЕ у транспортному секторі (%)	2,20	3,07
Загальна частка ВДЕ (%), у тому числі:	7,01	8,06
<i>Запозичення в рамках міждержавного співробітництва (%)</i>		
<i>Надлишок для міждержавного співробітництва (%)</i>		

з урахування даних по потужності та обсягів виробництва енергії тепловими насосами (розраховано відповідно до Методики обчислення частки енергії, виробленої тепловими насосами з відновлюваних джерел, затвердженої наказом Мінрегіону від 12.03.2018 №52, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03.04.2018 за № 395/31847)

Табл. 1а. Таблиця розрахунку частки енергії з відновлюваних джерел у валовому кінцевому обсязі споживання енергії по секторах (тис. тне)

(за даними Енергетичного балансу, розробленому Держстатом)

	2018	2019
(A) Валовий кінцевий обсяг споживання енергії з відновлюваних джерел у системах опалення та охолодження	2 739,0	2854,0
(B) Валовий кінцевий обсяг споживання електроенергії з відновлюваних джерел	1 120,6	1340,0
(C) Валовий кінцевий обсяг споживання енергії з відновлюваних джерел у транспортному секторі*	84,5	137,2
(D) Загальний валовий обсяг споживання енергії з відновлюваних джерел	3 944	4331,3
(E) Передача енергії з відновлюваних джерел іншим Договірним Сторонам або державам-членам		
(F) Передача енергії з відновлюваних джерел з інших Договірних Сторін та третім сторонам		
(G) Обсяг споживання енергії з відновлюваних джерел, скоригований на ціль (D)-(E)+(F)		

*- з урахування коефіцієнту використання електроенергії, виробленої з відновлюваних джерел, залізничним транспортом - 2,5.

Табл. 1.б. Загальна фактична частка (встановлена потужність, валове виробництво електроенергії) кожної технології відновлюваної енергетики України для досягнення обов'язкових цілей на 2020 рік та індикативної проміжної траєкторії досягнення частки енергії з відновлюваних джерел у електрогенерації
(за даними Енергетичного балансу, розробленому Держстатом)

	2018		2019	
	МВт	ГВт*год	МВт	ГВт*год
Гідроелектростанції ¹ :	6 229	12 005	6 340	7 854,8
не гідроакумуючі ⁽²⁾ :	4 719	10 426 (10 964,4)	4830	6 508 (10821,6)
<i>потужністю менше 1 МВт</i>	40	102	50	110
<i>потужністю 1-10 МВт</i>	59	140	64	132
<i>потужністю більше 10 МВт</i>	4 620	10 184	4 716	6 266
<i>гідроакумуючі</i>	1 510	1 579,0	1 510	1346,8
<i>змішані³</i>				
Геотермальні електростанції				
Сонячні електростанції:	1 388	1 107,5	4925	2932,8
<i>фотоелектричні</i>	1 388	1 107,5	4925	2932,8
<i>на концентрованій сонячній енергії</i>				
Електростанції на енергії припливу, хвиль, океану				
Вітрові електростанції ⁽⁴⁾ :	533	1 188 (1 209,5)	1170	2 020 (1994,3)
<i>наземні</i>	533	1 188 (1 209,5)	1170	2 020(1994,3)
<i>морські</i>				
Біомаса:	97	300,5	170	406,9
<i>тверда</i>	51	124,5	84	194,9
<i>біогаз</i>	46	176	86	212,0
<i>біорідини</i>				
УСЬОГО (з урахуванням нормалізації)	8 403	14 588 (15 223,9)	12 605	13 214,5 (17 502,4)
Без ГАЕС (з урахуванням нормалізації)	6 893	13 009 (13 582,2)	11 095	11 867,7 (16 155,6)
<i>з них ТЕЦ</i>				

без урахуванням об'єктів відновлюваної енергетики, що знаходяться на окупованій території в АР Крим, загальна потужність яких складає 494,87 МВт , з них: сонячних електростанцій – 407,09 МВт, вітроелектростанцій – 87,768 МВт.

¹ Нормалізовано згідно з Директивою 2009/28/ЄС і методологією Євростату.

² Нормалізовано згідно з Директивою 2009/28/ЄС і методологією Євростату.

³ Згідно з новою методологією Євростату.

⁴ Нормалізовано згідно з Директивою 2009/28/ЄС і методологією Євростату.

Табл. 1с. Загальна фактична частка (кінцевий обсяг енергоспоживання⁵) кожної технології відновлюваної енергетики України для досягнення обов'язкових цілей на 2020 рік та індикативної проміжної траєкторії досягнення частки енергії з відновлюваних джерел у системах опалення та охолодження (тис. тне)

(за даними Енергетичного балансу, розробленому Держстатом)

	2018	2019
Геотермальна енергія (крім теплових насосів)	-	-
Сонячна енергія	0,6	0,6
Біомаса:	2 673,6	2785,4
<i>тверда</i>	2 652,1	2764,8
<i>біогаз</i>	21,5	20,7
<i>біорідини</i>		
Відновлювана енергія від теплових насосів, у тому числі:	64,7	68,0
- аеротермальна	37,2	37,9
- геотермальна	17,2	18,8
- гідротермальна	10,4	11,3
УСЬОГО	2 739,0	2854,0
<i>з них у централізованих системах</i>		
<i>у приватних домогосподарствах</i>	1812,2	1857,1

Табл. 1d. Загальна фактична частка кожної технології відновлюваної енергетики у [Договірна Сторона] для досягнення обов'язкових цілей на 2020 рік та індикативної проміжної траєкторії досягнення частки енергії з відновлюваних джерел у транспортному секторі (тис. тне)

(за даними Енергетичного балансу, розробленому Держстатом)

	2018	2019
Біоетанол/етилтретбутиловий ефір, вироблений з біоетанолу	37,24	88,1
<i>у тому числі біопаливо за ст. 21.2</i>	-	
<i>у тому числі імпортоване</i>	-	
Біодизельне паливо	-	
<i>у тому числі біопаливо за ст. 21.2</i>	-	
<i>у тому числі імпортоване</i>	-	
Водень з відновлюваних джерел	-	
Електроенергія з відновлюваних джерел (з коефіцієнтом 2,5)	47,29 (102,03)	49,12 (108,84)
<i>у тому числі автомобільний транспорт</i>	-	
<i>Споживана електроенергія з ВДЕ залізничним транспортом (з коефіцієнтами 2,5)</i>	36,49 (91,23)	39,81 (99,525)
<i>Споживана електроенергія з ВДЕ іншими видами транспорту</i>	10,80	9,31
<i>у тому числі неавтомобільний транспорт</i>	-	
Інше (біогаз, рослинні олії тощо) – укажіть	-	
<i>у тому числі біопаливо за ст. 21.2</i>	-	
УСЬОГО (з коефіцієнтом 2,5 для електроенергії з ВДЕ споживана залізничним транспортом)	84,53 (139,27)	137,23 (196,9)

⁵ Безпосереднє використання і централізовані системи згідно зі ст. 5.4 Директиви 2009/28/ЄС.

2. Заходи, які вжиті у попередні 2 роки та (або) заплановані на національному рівні задля сприяння зростанню виробництва енергії з відновлюваних джерел, з урахуванням індикативної траєкторії досягнення національних цілей щодо енергії з відновлюваних джерел, зазначених у вашому Національному плані дій з відновлюваної енергетики. (Стаття 22(1)а Директиви 2009/28/ЄС)

Табл. 2. Огляд основних політичних дій та заходів

Найменування і позначення заходу	Вид заходу	Очікуваний результат	Цільова група і (або) вид діяльності	Існуючий або запланований	Дати початку і закінчення заходу
2018					
Закон України від 05.12.2017 № 2222-VIII «Про приєднання України до Статуту Міжнародного агентства з відновлювальних джерел енергії (IRENA)»	регуляторний	Членство України у Міжнародному агентстві з відновлювальних джерел енергії (IRENA)	Міжнародна спільнота, Міжнародні інвестори, Міністерства та інші ЦОБВ,	існуючий	Набрання чинності: 07.01.2018 Повноправне членство в IRENA 24.02.2016
Закон України від 23.11.2018 № 2628-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів».	регуляторний	Дозволено розміщувати об'єктів відновлюваної енергетики на землях промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони без зміни їх цільового призначення. Тимчасово, до 31 грудня 2022 року, звільняються від оподаткування податком на додану вартість операції із ввезення на митну територію України: -електроавтомобілів; -вітрогенератори; -сонячні фотоелектричні	Місцеві органи виконавчої влади, інвестори, учасники ринку ВДЕ	існуючий	Набрання чинності: 01.01.2019

		панелі; -інвертори потужністю понад 7,5 кВт; -трансформатори потужністю 10 МВт.			
Закон України від 04.09.2018 № 2517-VIII «Про внесення змін до деяких законів України щодо інвестиційної привабливості будівництва об'єктів відновлюваної енергетики»	регуляторний	Вдосконалення законодавства щодо зняття адміністративних бар'єрів та підвищення інвестиційної привабливості сфери виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії	Інвестори, виробники електричної енергії з відновлювальних джерел	існуючий	Набрання чинності: 04.10.2018
Розпорядження Кабінету Міністрів України від 06.06.2018 № 497-р «Про затвердження плану заходів з реалізації етапу Реформування енергетичного сектору (до 2020 року)» Енергетичної стратегії України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність»	регуляторний	План заходів з реалізації етапу Реформування енергетичного сектору (до 2020 року)» Енергетичної стратегії України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність»	Міністерства та інші ЦОВВ	існуючий	Набрання чинності: 06.06.2018
Постанова НКРЕКП від 14.03.2018 № 307 «Про затвердження Правил ринку»	регуляторний	Визначено порядок реєстрації учасників ринку, порядок та вимоги до забезпечення виконання зобов'язань за відповідними договорами, та інші питання функціонування ринку електроенергії України.	Учасники ринку електричної енергії: виробники; трейдери; оператори систем розподілу; оператори систем постачання; оператор ринку;	існуючий	Набрання чинності: 01.07.2019

			гарантований покупець; споживачі.		
Постанова НКРЕКП від 14.03.2018 № 308 «Про затвердження Правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку»	регуляторний	Визначено взаємовідносини, що виникають між учасниками ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку (учасник РДН/ВДР) та оператором ринку (ОР), а також визначають порядок реєстрації учасників РДН/ВДР, порядок та вимоги до забезпечення виконання зобов'язань за договорами купівлі-продажу електричної енергії на ринку «на добу наперед» і внутрішньодобовому ринку, порядок організації та проведення торгів РДН і торгів ВДР, порядок визначення ціни на електричну енергію, проведення розрахунків на РДН і ВДР, визначення	Оператор ринку, учасники ринків «на добу наперед» та «внутрішньодобового ринку»	існуючий	Набрання чинності: 01.07.2019

		вартості послуг ОР та порядок їх оплати, розкриття інформації та оприлюднення інформації, порядок врегулювання спорів між ОР та учасниками РДН/ВДР			
Постанови НКРЕКП від 14.03.2018 № 309 «Про затвердження Кодексу передачі», від 14.03.2018 № 310 «Про затвердження Кодексу розподілу»	регуляторний	Унормовано питання прав, обов'язків та відповідальності учасників енергоринку щодо технічної експлуатації електроустановок об'єктів електроенергетики (в тому числі тих, що використовують відновлювальні джерела енергії), забезпечення безпеки постачання електричної енергії, її належної якості та доступності.	Всі учасники ринку електричної енергії	існуючий	Набрання чинності: 19.04.2019
Постанова НКРЕКП від 14.03.2018 № 311 «Про затвердження Кодексу комерційного обліку електричної енергії»	регуляторний	Забезпечення комерційного обліку електричної енергії на ринку електричної енергії, зокрема особливості улаштування вузлів обліку для генеруючих установок приватних домогосподарств, призначених для виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії та вузлів обліку на електростанціях та	Всі учасників ринку електричної енергії, адміністратор комерційного обліку та постачальники послуг комерційного обліку електричної енергії.	існуючий	Набрання чинності: 19.04.2018

		підстанціях, що виробляє електричну енергію з альтернативних джерел енергії			
Постанова НКРЕКП від 14.03.2018 № 312 «Про затвердження Правил роздрібного ринку електричної енергії»	регуляторний	Унормовано питання виробництва побутовими споживачами (генеруючи ми установками приватних домогосподарств) електричної енергії з енергії сонячного випромінювання та/або енергії вітру та відповідного договірною забезпечення	Побутові споживачі, приватні домогосподарства з генеруючими установками, постачальники універсальних послуг	існуючий	Набрання чинності: 19.04.2018
Постанова НКРЕКП від 27.12.2017 № 1467 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії»	регуляторний	Виконання вимог Ліцензійних умов з виробництва електричної енергії	Ліцензіати, які провадять господарську діяльність з виробництва електричної енергії	існуючий	Набрання чинності: 21.08.2018, введення в дію: 01.07.2019
Постанова НКРЕКП від 27.12.2017 № 1471 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності зі здійснення функцій гарантованого покупця»	регуляторний	Виконання вимог ліцензійних умов гарантованим покупцем щодо купівлі електричної енергії, відпущеної виробниками, що здійснюють виробництво електричної енергії з відновлювальних джерел	Гарантований покупець, виробники, яким встановлено «зелений» тариф, а також виробники, що набули право за результатами аукціону	існуючий	Набрання чинності: 21.08.2018, введення в дію: 01.07.2019

Постанова НКРЕП від 18.12.2018 № 1965 «Про затвердження Методики (порядку) формування плати за приєднання до системи передачі та системи розподілу»	регуляторний	Встановлює порядок формування (розрахунку) плати за приєднання електроустановок замовників до електричних мереж системи передачі та системи розподілу, збільшення величини існуючої приєднаної потужності електроустановок	Всі учасники ринку електричної енергії	існуючий	Набрання чинності 22.12.2018
Постанова НКРЕКП від 28.12.2018 № 2069 «Про затвердження ставок плати за нестандартне приєднання потужності та ставок плати за лінійну частину приєднання на 2019 рік»	регуляторний	Затвердження ставки плати за нестандартне приєднання потужності та ставки плати за лінійну частину приєднання на 2019 рік для всіх операторів систем розподілу.	Всі учасники ринку електричної енергії	існуючий	Набрання чинності: 22.01.2019
Постанови НКРЕКП від 28.08.2018 № 895, від 11.09.2018 № 987 та від 04.12.2018 № 1613 «Про внесення змін до Порядку проведення відкритого обговорення проектів рішень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг»	регуляторний	Створення прозорих правил та умов проведення відкритого обговорення проектів рішень	Інвестори, виробники енергії з відновлювальних джерел	існуючий	Набрання чинності: 20.09.2018, 22.09.2018, 28.12.2018

<p>Урядова програма «Теплі кредити»</p> <p>Державна підтримка термомодернізації житлових будівель в Україні (постанова Кабінету Міністрів України від 17.10.2011 № 1056 «Деякі питання використання коштів у сфері енергоефективності та енергозбереження», зі змінами, а також постанова Кабінету Міністрів України від 01.03.2010 № 243 «Про затвердження Державної цільової економічної програми енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010-2020 роки»)</p>	<p>фінансовий</p>	<p>Стимулювання населення до впровадження енергоефективних заходів</p>	<p>Виробники та постачальники обладнання, що виробляють теплову енергію з відновлюваних джерел енергії, населення, об'єднання співвласників багатоквартирних будинків, житлово-будівельні кооперативи</p>	<p>існуючий</p>	<p>Набрання чинності: 06.05.2015</p> <p>Термін дії до: 2020</p>
<p>Спеціалізована виставка альтернативних джерел енергії «Біопаливо» в рамках XXX Міжнародної агропромислової виставки "АГРО-2018"</p>	<p>організаційно-інформаційний</p>	<p>Покращення рівня поінформованості щодо сучасних технологій, техніки і обладнання для виробництва біопалива</p>	<p>- підприємства, що використовують відновлювальні джерела енергії, - підприємства, які виробляють біологічну сировину - наукові установи</p>	<p>організаційно-інформаційний</p>	<p>06 - 09.06. 2018</p>

Перший Інвестиційний форум Україна - ЄС з відновлюваної енергетики	організаційно-інформаційний	Двосторонній захід високого рівня дозволив поширити європейський досвід у розбудові ринку відновлюваної енергетики та визначити найкращі шляхи для прискорення розвитку «зеленої» енергетики в Україні.	Представники влади, профільних асоціацій, бізнесу та експерти IRENA, Єврокомісії, ЄБРР, IFC та інших міжнародних організацій.	організаційно-інформаційний	18.12. 2018
2019 рік					
Закон України «Про ринок електричної енергії» № 2019-VIII від 13.04.2017	регуляторний	Введення ринку електричної енергії.	Всі учасники ринку електричної енергії	існуючий	Набрання чинності 11.06.2017 Введення ринку електричної енергії з 01.07.2019
Закон України від 25.04.2019 № 2712-VIII «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення конкурентних умов виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії»	регуляторний	Надання державної підтримки суб'єктам господарювання у сфері відновлювальної енергетики виключно через аукціони з розподілу квоти, що забезпечить розвиток альтернативної енергетики у більш контрольований і ефективний спосіб та знизить фінансове	Виробники електричної енергії з відновлювальних джерел	існуючий	Набрання чинності 22.05.2019

		навантаження на споживачів і загрозу порушення операційної безпеки ОЕС України в майбутньому			
Постанова КМУ від 17.04.2019 № 324 «Про утворення державних підприємств «Гарантований покупець» та «Оператор ринку»,	регуляторний	Утворені державні підприємства «Гарантований покупець» та «Оператор ринку». «Гарантований покупець» та «Оператор ринку» є правонаступниками майна, прав та обов'язків державного підприємства «Енергоринок» відповідно до розподільних балансів.	Гарантований покупець, Оператор ринку, Виробники електричної енергії за «зеленим» тарифом,	існуючий	Набрання чинності: 20.04.2019
Постанови КМУ від 22.05.2019 № 454 «Про затвердження Статуту державного підприємства «Гарантований покупець»» та від 22.05.2019 № 455 «Про затвердження Статуту державного підприємства «Оператор ринку»»	регуляторний	Затвердження статуту ДП «Гарантований покупець», яке утворено з метою забезпечення купівлі всієї електричної енергії, виробленої на об'єктах електроенергетики, що використовують альтернативні джерела енергії Затвердження Статуту ДП «Оператор ринку» з метою забезпечення функціонування ринку електричної енергії «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку електричної енергії, організації купівлі-продажу електричної енергії на таких	Гарантований покупець, Оператор ринку Виробники електричної енергії за «зеленим» тарифом,	існуючий	Набрання чинності: 01.06.2019

		ринках.			
Постанова КМУ від 27.12.2019 р. № 1175 «Про запровадження конкурентних умов стимулювання виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії»	регуляторний	<p>1. Затвердження Порядку проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки, який визначає процедуру підготовки та проведення аукціону з розподілу квоти підтримки для стимулювання виробників електричної енергії з альтернативних джерел енергії</p> <p>2. Затвердження Порядку відбору операторів електронних майданчиків для проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки.</p>	Суб'єкти господарювання, які мають намір виробляти та/або виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії	існуючий	Набрання чинності: 31.01.2020
Постанова НКРЕКП від 26.04.2019 № 641 Про затвердження нормативно-правових актів, що регулюють діяльність гарантованого покупця та купівлі електричної енергії за «зеленим» тарифом та за аукціонною ціною	регуляторний	<p>1. Затвердження Порядку купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії.</p> <p>2. Затвердження Методики формування кошторису гарантованого покупця, яка регулює відносини щодо фінансування діяльності гарантованого покупця.</p> <p>3. Затвердження Типового договору купівлі-продажу електричної енергії за</p>	Виробники електричної енергії за «зеленим» тарифом, кандидати у такі виробники, переможці аукціону, гарантований покупець, постачальники електричної енергії, що виконують функцію постачальника	існуючий	Набрання чинності: 01.07.2019

		«зеленим» тарифом. 4. Затвердження Типового договору про надання послуг із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел.	універсальних послуг (далі - ПУП), оператори системи передачі (далі - ОСП) та адміністратори комерційного обліку.		
Постанова НКРЕКП від 30.08.2019 № 1817 «Про затвердження порядку встановлення перегляду та припинення дії «зеленого» тарифу на електричну енергію для суб'єктів господарської діяльності, споживачів електричної енергії у тому числі енергетичних кооперативів та приватних домогосподарств, генеруючі установки яких виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії»	Регуляторний	Удосконалення Порядку встановлення, перегляду та припинення дії «зеленого» тарифу на електричну енергію для суб'єктів господарської діяльності та приватних домогосподарств	суб'єктів господарювання, споживачів електричної енергії у тому числі енергетичні кооперативи, приватні домогосподарства, генеруючі установки яких виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії	Існуючий	Дата введення в дію: 15.09.2019
Постанова НКРЕКП від 26.11.2019 № 2529 «Про затвердження Змін до постанови НКРЕКП від 10.12.2015 № 2932 «Про затвердження Порядку визначення рівня використання обладнання українського виробництва на об'єктах	Регуляторний	Застосування механізму стимулювання виробництва електричної енергії з ВДЕ у вигляді надбавки до «зеленого» тарифу для суб'єктів господарювання які набули право на підтримку у виробництві електричної	Суб'єкти господарювання, які отримали ліцензію на провадження господарської діяльності з виробництва	Існуючий	Дата введення в дію: 06.12.2019

<p>електроенергетики, у тому числі на введених в експлуатацію чергах будівництва електричних станцій (пускових комплексів), що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксівних газів а з використанням гідроенергії – лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями) та встановлення відповідної надбавки до «зеленого» тарифу»</p>		<p>енергії з альтернативних джерел енергії за результатами аукціону з розподілу квот підтримки, а також приведення діючого регуляторного акта у відповідність до чинного законодавства та нормативно-правових актів, затверджених НКРЕКП.</p>	<p>електричної енергії з ВДЕ.</p>		
<p>Урядова програма «Теплі кредити» Державна підтримка термомодернізації житлових будівель в Україні (постанова Кабінету Міністрів України від 17.10.2011 № 1056 «Деякі питання використання коштів у сфері енергоефективності та енергозбереження», зі змінами, а також постанова Кабінету Міністрів України від 01.03.2010 № 243 «Про затвердження Державної цільової економічної програми енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних</p>	<p>фінансовий</p>	<p>Стимулювання населення до впровадження енергоефективних заходів</p>	<p>Виробники та постачальники обладнання, що виробляють теплову енергію з відновлюваних джерел енергії, населення, об'єднання співвласників багатоквартирних будинків, житлово-будівельні кооперативи</p>	<p>існуючий</p>	<p>Набрання чинності: 06.05.2015 Термін дії до: 2020</p>

видів палива на 2010-2020 роки»)					
Міжнародна конференція на тему: «Аукціонна система підтримки відновлюваної електроенергетики в Україні»	організаційно-інформаційний	Запровадження в Україні нової аукціонної системи стимулювання розвитку відновлюваної енергетики та її вплив на економіку країни.	Учасники ринку електричної енергії виробленої з відновлювальних джерел, експерти IRENA, представники Європейської Комісії, Енергетичного співтовариства, ЄБРР, IFC та інших міжнародних організацій	організаційно-інформаційний	21.02.2019
Спеціалізована виставка альтернативних джерел енергії «Біопаливо» в рамках XXXI Міжнародної агропромислової виставки "АГРО-2019"	організаційно-інформаційний	Покращення рівня поінформованості щодо сучасних технологій, техніки і обладнання для виробництва біопалива	- підприємства, що використовують відновлювальні джерела енергії, - підприємства, які виробляють біологічну сировину - наукові установи	організаційно-інформаційний	04 - 07.06. 2019
X Міжнародний інвестиційний форум з відновлюваної енергетики	організаційно-інформаційний	Формування в суспільстві свідомого ставлення до необхідності ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів та відновлюваних джерел	Інвестори, кінцеві споживачі, органи влади (виробництво енергії з відновлюваних	організаційно-інформаційний	28.11.2019

		енергії.	джерел та альтернативних видів палива).		
--	--	----------	---	--	--

* Укажіть, чи є захід (переважно) регуляторним, фінансовим або організаційно-інформаційним (наприклад, інформаційна кампанія).

** Чи є очікуваний результат зміною у поведінці, встановленою потужністю (МВт; т/рік), виробленою енергією (тис. тне)?

*** Хто є цільовими особами: інвестори, кінцеві споживачі, державна адміністрація, планувальники, архітектори, монтажники тощо? або яким є цільовий вид діяльності / сектор: виробництво біопалива, використання гною тварин в енергетичних цілях тощо?

**** Чи замінює або доповнює цей захід, заходи, наведені у табл. 5 НПДВЕ

Відповідно до плану заходів з імплементації Директиви 2009/28/ЄС на офіційних веб-сайтах міністерств та облдержадміністрацій постійно висвітлюється інформація про надання підтримки впровадженню заходів щодо виробництва енергії з відновлюваних джерел, а також переваг, вартості та енергоефективності обладнання та систем, які працюють з використанням відновлюваних джерел енергії.

Центральні та місцеві органи виконавчої влади й органи місцевого самоврядування щоквартально звітують Держенергоефективності про проведену роботу з популяризації відновлюваної енергетики, а також проведені наради, круглі столи, громадські слухання, форуми, конференції, соціальну рекламу тощо, мета яких – збільшення обсягів енергії, отриманої з відновлюваних джерел та альтернативних видів палива в країні.

Також, за допомогою проектів міжнародно-технічної допомоги у 2016-2017 роках були розроблені посібники для висвітлення технічних, правових, організаційних, екологічних, фінансово-економічних та соціальних аспектів впровадження проектів сфери відновлюваної енергетики, зокрема:

- Серія посібників з використання біомаси як палива в муніципальному секторі (Проекту ПРООН «Розвиток та комерціалізація біоенергетичних технологій у муніципальному секторі в Україні»);
- Посібники з комплексного аналізу українських ринків пелет та котлів на біомасі (Проекту ПРООН «Розвиток та комерціалізація біоенергетичних технологій у муніципальному секторі в Україні»);
- Керівництво з відбору технологій «Кращі з доступних технологій для житлово-комунального господарства України», 2016 р. (Проект USAID «Муніципальна енергетична реформа в Україні»);
- Практичний посібник «Підготовка та впровадження проектів заміщення природного газу біомасою при виробництві теплової енергії в Україні», 2016 р. (підготовлений Громадською організацією «Агентство з відновлювальної енергетики» (АВЕ) в рамках Проекту USAID «Муніципальна енергетична реформа в Україні»).

2.a. Опишіть, будь ласка, досягнутий прогрес в оцінці та покращенні адміністративних процедур для усунення регуляторних та нерегуляторних перешкод для розвитку енергії з відновлюваних джерел. (Стаття 22(1)е Директиви 2009/28/ЄС)

Протягом 2018-2019 років для розвитку сфери відновлюваної енергетики та покращення адміністративних процедур було прийнято наступні нормативно-правові акти:

1. Закон України від 04.09.2018 року № 2517-VIII «Про внесення змін до деяких законів України щодо інвестиційної привабливості будівництва об'єктів відновлюваної енергетики», який послабив регуляторні вимоги до будівництва об'єктів електроенергетики, які виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії, зокрема, для вітряних електростанцій.

Всі об'єкти будівництва класифікуються в Україні під час проектування на три класи наслідків з різними вимогами до кожного з них: об'єкти з незначними (СС1), середніми (СС2) та значними (СС3). Законом дозволяє класифікувати ВЕС, як об'єкти класу наслідків СС1, якщо вони отримають позитивний експертний висновок з боку уповноваженого органу з оцінки впливу на довкілля. Знижений поріг до класу наслідків СС1 передбачає:

- звільнення від експертизи проектів (закон обмежує експертизу проекту ВЕС щодо якої передбачено проведення Оцінку впливу на довкілля, лише її відповідністю результатам Оцінку впливу на довкілля);
- передбачено простіші дозвільні процедури та подання повідомлення про початок будівельних робіт (до початку будівництва) та декларації про готовність об'єкта до експлуатації (після завершення будівництва);
- дозволяється будувати підрядникам, які не мають ліцензії, що дає право на виконання будівельних робіт.

Незважаючи на вищезазначене, об'єкти будівництва все ще можуть класифікуватися як об'єкти з наслідками СС2 або СС3 на підставі інших вимог до класів наслідків, встановлених законодавством України.

2. Закон України від 23.11.2018 № 2628-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів», яким, серед іншого, спрощується будівництво об'єктів відновлюваної енергетики та надаються податкові пільги на ввезення обладнання відновлюваної енергетики в Україну.

Законом дозволено розміщувати об'єкти відновлюваної енергетики на землях промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики та оборони без зміни їх цільового призначення.

Тимчасово, до 31 грудня 2022 року, звільняються від оподаткування податком на додану вартість операції із ввезення на митну територію України:

- електроавтомобілів;
- вітрогенератори;
- сонячні фотоелектричні панелі;
- інвертори потужністю понад 7,5 кВт;
- трансформатори потужністю 10 МВт.

3. НКРЕКП з метою створення умов для запровадження нової моделі ринку електричної енергії, яка передбачена Законом України «Про ринок електричної енергії», затвердила низку підзаконних нормативно-правових актів, а саме:

- Правила ринку (Постанова НКРЕКП № 307 від 14.03.2018);
- Правила ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку (Постанова НКРЕКП № 308 від 14.03.2018);
- Правила роздрібного ринку електричної енергії (Постанова НКРЕКП № 312 від 14.03.2018);
- Кодекс системи передачі (Постанова НКРЕКП № 309 від 14.03.2018);
- Кодекс систем розподілу (Постанова НКРЕКП № 310 від 14.03.2018);
- Кодекс комерційного обліку електричної енергії (Постанова НКРЕКП № 311 від 14.03.2018).

4. Постанова НКРЕКП від 18.12.2018 № 1965 «Про затвердження Методики (порядку) формування плати за приєднання до системи передачі та системи розподілу» яка створює прозорі та недискримінаційні умови визначення плати за приєднання електроустановок замовників до електричних мереж. Методикою встановлено порядок розрахунку плати за стандартне приєднання, порядок розрахунку плати за приєднання, яке не є стандартним, та порядок розрахунку плати за приєднання електроустановок, призначених для виробництва електричної енергії.

5. На базі методики НКРЕКП постановою від 28.12.2018 № 2069 «Про затвердження ставок плати за нестандартне приєднання потужності та ставок плати за лінійну частину приєднання на 2019 рік», відповідно до якої встановлюються відповідні ставки плати за приєднання потужності та за лінійну частину приєднання на 2019 рік для всіх операторів систем розподілу.

6. Відповідно до Закону України від 13.04.2017 № 2019-VIII «Про ринок електричної енергії»:
- з 1 січня 2019 року почав діяти роздрібний ринок електричної енергії;
 - з 1 липня 2019 року почав діяти оптовий ринок електричної енергії (ринок двосторонніх договорів, ринок на добу наперед та внутрішньодобовий ринок, балансуєчий ринок);
 - з 12 грудня 2019 року почав діяти ринок допоміжних послуг.

7. Враховуючи світові тенденції щодо стимулювання розвитку «зеленої» енергетики з метою запровадження конкурентного та прозорого механізму аукціонів замість застарілого інструменту «зелених» тарифів був прийнятий Закон України від 25.04.2019 № 2712-VIII «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення конкурентних умов виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії». Законом передбачено перехід із 2020 р. на нову аукціонну систему стимулювання відновлюваної електроенергетики.

Ключовими положеннями Закону є:

- обов'язкова участь в аукціоні із 2020 року для СЕС ≥ 1 МВт та ВЕС ≥ 5 МВт;
- отримання переможцями аукціону державної підтримки на продаж «зеленої» енергії на 20 років (договір РРА);
- проведення аукціонів 2 рази на рік (не пізніше 1 квітня та 1 жовтня);
- забезпечення можливості брати участь у аукціонах всім видам генерації на ВДЕ.

Встановлення щорічної квоти для розподілення потужності альтернативної енергетики. Розмір щорічної квоти, яка буде виставлятися на аукціони, затверджує Кабінет Міністрів України.

Крім того, з метою розблокування зарезервованих потужностей, залучення реальних інвесторів та унеможливлення спекуляції із технічними умовами (ТУ) Законом обмежено термін дії (ТУ):

- для СЕС - до 2 років;
- для ВЕС, БіоТЕЦ, МГЕС – до 3 років.

8. Постанова КМУ від 27.12.2019 р. № 1175 «Про запровадження конкурентних умов стимулювання виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії» затверджує:

- порядок, який визначає процедуру підготовки та проведення аукціону з розподілу квоти підтримки для стимулювання виробників електричної енергії з альтернативних джерел енергії

- порядок відбору операторів електронних майданчиків для проведення аукціонів з розподілу квоти підтримки

Зазначена постанова дозволяє проводити «зелені аукціони» з продажу енергії, виробленої з альтернативних джерел на прозорих аукціонах через майданчик «PROZZORO.ПРОДАЖІ», що стимулюватиме виробництво альтернативної енергії та дозволить знизити ціну на «чисту» енергію».

9. Постанова НКРЕКП від 26.04.2019 № 641 «Про затвердження нормативно-правових актів, що регулюють діяльність гарантованого покупця та купівлі електричної енергії за «зеленим» тарифом та за аукціонною ціною» затверджує:

- порядок купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії;
- методику формування кошторису гарантованого покупця, яка регулює відносини щодо фінансування діяльності гарантованого покупця;
- типовий договір купівлі-продажу електричної енергії за «зеленим» тарифом;
- типовий договір про надання послуг із забезпечення збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел

Щодо нормативного забезпечення питання дотримання критеріїв сталості виробництва біомаси для рідкого і газоподібного біопалива, які визначені вищезазначеною Директивою 2009/28/ЄС.

Виробники біологічної сировини для виробництв біопалива, які здійснюють експорт вказаної сировини до країн ЄС, проходять процедуру сертифікації щоб довести відповідність критеріям сталості, визначеними Директивою 2009/28/ЄС. Застосовуються схеми сертифікації, що є релевантними для України і вже погоджені (або погоджуються) Комісією ЄС.

Разом з тим, наразі при реалізації на внутрішньому ринку біомаси для виготовлення біопалива, застосування будь-яких схем сертифікації не є обов'язковим і може здійснюватися на добровільній основі згідно з умовами укладених контрактів.

Для сприяння дотриманню критеріїв сталості виробництва біомаси Мінагрополітики розмістило на своєму веб-сайті "Методичні рекомендації щодо визначення критеріїв сталості виробництва біомаси".

Держенергоефективності спільно з депутатським корпусом розробило проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обов'язковості використання рідкого біопалива (біокомпонентів) у галузі транспорту» (реєстр. № 3356 від 17.04.2020).

Основною метою законопроекту є створення дієвого законодавчого механізму для розвитку конкурентного ринку біоетанолу та біокомпонентів в сфері транспорту в Україні.

Законопроектом передбачається:

- встановлення обов'язкової частки рідкого біопалива (квот) в загальному річному обсязі продажу бензину:

- із 1 липня 2021 р. - не менше 5% об'ємних;
- із 1 липня 2023 р. - не менше 6% об'ємних;
- із 1 липня 2025 р. - не менше 7% об'ємних.

- введення обліку та контролю вмісту біокомпонентів у бензинах;

- встановлення відповідальності (штрафів) за недотримання квот;

- введення вимог щодо дотримання критеріїв сталості для біопалива із 1 липня 2022 року.

Загалом, прийняття законопроекту дозволить:

- ✓ залучити інвестиції у виробництво рідкого біопалива;
- ✓ стимулювати будівництво нових потужностей із виробництва біоетанолу;
- ✓ активізувати агрохолдинги та спиртові заводи;
- ✓ створити нові робочі місця;
- ✓ збільшити надходження податків до бюджетів різних рівнів;
- ✓ скоротити викиди парникових газів у транспортній сфері.

2.b. Опишіть, будь ласка, заходи з забезпечення транспортування та розподілу електроенергії, виробленої з відновлюваних джерел, і для покращення рамок та правил щодо покриття та розподілення витрат, пов'язаних із приєднанням до мережі та посиленням мережі. (Стаття 22(1)f Директиви 2009/28/ЄС)

Відповідно до статті 21 Закону України «Про ринок електричної енергії»:

Оператор системи передачі та оператори систем розподілу не мають права відмовити в приєднанні електроустановок замовника до системи передачі або системи розподілу за умови дотримання замовником кодексу системи передачі та кодексу систем розподілу.

Послуга з приєднання електроустановок замовника до системи передачі та системи розподілу є платною послугою та надається оператором системи передачі або оператором системи розподілу відповідно до договору про приєднання.

Розрахунок плати за стандартне приєднання до електричних мереж оператора системи розподілу передбачає складову плати за приєднання потужності (враховуючи потужність, що створюється), яка визначається як добуток величини замовленої до приєднання потужності та ставки плати за стандартне приєднання.

Розрахунок плати за нестандартне приєднання до електричних мереж оператора системи розподілу передбачає:

- складову плати за приєднання потужності (враховуючи потужність, що створюється), яка визначається як добуток величини замовленої до приєднання потужності та ставки плати за нестандартне приєднання потужності;

- складову плати за створення електричних мереж лінійної частини приєднання.

Кошти, отримані оператором системи передачі, операторами систем розподілу як плата за приєднання на створення (будівництво) електричних мереж лінійної частини приєднання, підлягають поверненню замовнику за умови, що такі активи після переходу відповідного оператора системи передачі, оператора системи розподілу до стимулюючого регулювання віднесено відповідним оператором системи передачі, оператором системи розподілу до регуляторної бази активів.

Повернення оператором системи передачі, операторами систем розподілу коштів, залучених як плата за приєднання на створення (будівництво) електричних мереж лінійної частини приєднання, здійснюється у порядку, визначеному Регулятором.

3. Опишіть, будь ласка, системи підтримки та інші наявні заходи, що застосовуються для сприяння використанню енергії з відновлюваних джерел, та зазначте зміни у заходах, застосованих по відношенню до заходів, визначених у вашому Національному плані дій з відновлюваної енергетики. (Стаття 22(1)b Директиви 2009/28/ЄС)

Основними інструментами стимулювання розвитку відновлюваної енергетики в Україні є:

- встановлення «зеленого» тарифу на електричну енергію, вироблену з альтернативних джерел;
- аукціонна система підтримки відновлюваної;
- встановлення стимулюючого тарифу на теплову енергію з альтернативних джерел.

1. Щодо механізму «зеленого» тарифу.

Законом України «Про альтернативні джерела енергії» передбачено встановлення «зеленого» тарифу для стимулювання виробництва електроенергії з альтернативних джерел енергії (крім доменного та коксівного газів, а з використанням гідроенергії - вироблену лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями).

«Зелений» тариф встановлюється до 1 січня 2030 року на електричну енергію вироблену з відновлюваних джерел:

1. для промислових електростанцій (за ліцензією):
 - для сонячних електростанцій (СЕС) потужністю до 1 МВт;
 - для вітрових електростанцій (ВЕС) потужністю до 5 МВт;
 - для електростанцій на біомасі/біогазі (незалежно від потужності)
 - для малих гідроелектростанцій (потужністю до 10 МВт)
 - для геотермальних електростанцій (незалежно від потужності).
2. для споживачів електричної енергії, у тому числі енергетичні кооперативи, (за мінусом власного споживання) дозволяється встановлення електростанцій потужністю до 150

кВт (ВЕС, СЕС на даху, комбінованих СЕС та ВЕС, біомаса, біогаз, малі ГЕС, геотермальна станція) (без ліцензії);

3. для приватних домогосподарств (без ліцензії):

- для СЕС до 30 кВт;
- для ВЕС до 50 кВт;
- для комбінованих СЕС та ВЕС до 50 кВт

Об'єкти, що введені в експлуатацію з 2020 року, отримуватимуть «зелений» тариф до 2030 року.

Для промислових електростанцій, введених в експлуатацію до 2024 року, встановлюється надбавка до «зеленого» тарифу 5% та 10% за використання обладнання українського виробництва на рівні 30% та 50 % відповідно.

Розмір «зеленого» тарифу

Вид електростанцій	Потужність електростанції та інші чинники, що впливають на розмір «зеленого» тарифу	Тариф для об'єктів, введених в експлуатацію, €/кВт·год		
		з 01.01.2017 р по 31.12.2019 р	з 01.01.2020 р по 31.12.2024 р	з 01.01.2025 р по 31.12.2029 р
Вітрові електростанції	Потужністю до 600 кВт включно	5,82	5,17	4,52*
	Потужністю від 600 кВт до 2 МВт	6,79	6,03	5,28*
	Потужністю від 2 МВт	10,18	9,05	7,92*
Сонячні електростанції	Електростанції на поверхні землі	15,02	13,52	12,01*
	Електростанції на дахах та/або фасадах будинків, будівель та споруд	16,37	14,75	13,09*
Біоенергетичні електростанції	Біомасою є невикопна біологічно відновлювана речовина органічного походження, у вигляді продуктів, відходів та залишків. Біогаз є газ з біомаси.	12,39	11,15	9,91*
Геотермальні електростанції	Геотермальна енергія	15,02	13,52	12,01*
Гідроелектростанції	Мікро ГЕС (потужністю до 200 кВт включно)	17,45	15,72	13,95*
	Міні ГЕС (потужністю від 200 кВт до 1 МВт)	13,94	12,55	11,15*
	Малі ГЕС (потужністю до 10 МВт включно)	10,45	9,42	8,35*
Електростанції приватних домогосподарств	Сонячні електростанції потужністю до 30 кВт	18,09	16,26	14,49*
	Вітроелектростанції потужністю до 30 кВт	11,63	10,45	9,32*

"зелений" тариф прив'язаний до курсу Євро та встановлюється у національній валюті

*- тариф встановлюється на початок 2025 року без щоквартального перерахунку до курсу Євро.

2. Щодо аукціонної системи.

25.04.2019 Парламентом прийнято Закон України № 2712-VIII «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення конкурентних умов виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії», яким передбачено перехід із 2020 р. на аукціонну систему стимулювання відновлюваної електроенергетики.

Ключовими положеннями Закону є:

- обов'язкова участь в аукціоні із 2020 року для СЕС ≥ 1 МВт та ВЕС ≥ 5 МВт;
- отримання переможцями аукціону державної підтримки на продаж «зеленої» енергії на 20 років (договір РРА);
- забезпечення можливості брати участь у аукціонах всім видам генерації на ВДЕ.
- можливість отримання надбавки до 10% до аукціонної ціни за використання українського обладнання;

Основні вимоги до учасників аукціонів:

- підтвердження права власності / користування земельною ділянкою;
- укладений договір про приєднання об'єкту до мереж.
- банківська гарантія, як забезпечення виконання зобов'язань щодо будівництва об'єкту, складає:
(15 000 Євро за 1 МВт потужності об'єкту (5 000 Євро/1МВт - для участі в аукціоні та 10 000 Євро/1МВт для переможців аукціону))

Крім того, з метою розблокування зарезервованих потужностей, залучення реальних інвесторів та унеможливлення спекуляції із технічними умовами (ТУ) Законом обмежено термін дії (ТУ):

- для СЕС - до 2 років;
- для ВЕС, БіоТЕЦ, МГЕС – до 3 років.

3. Щодо встановлення стимулюючого тарифу на теплову енергію

Для стимулювання виробництва тепла з відновлюваних джерел енергії Верховною Радою України було прийнято Закон України №1959-VIII від 21.03.2017 «Про внесення змін до Закону України «Про тепlopостачання» щодо стимулювання виробництва теплової енергії з альтернативних джерел енергії», яким передбачено встановлення стимулюючого тарифу на теплову енергію з альтернативних джерел. Тариф на теплову енергію з альтернативних джерел встановлюється на рівні 90% діючого тарифу на теплову енергію з газу (а у разі його відсутності - на рівні середньозваженого тарифу на теплову енергію з газу в розрізі регіонів).

Середньозважені тарифи розміщені за посиланням:
<http://saee.gov.ua/uk/content/serednozvazheni-taryfy>

Табл. 3. Системи підтримки відновлюваної енергетики у 2019 році

Рік застосування систем підтримки ВДЕ (2017 рік)		Обсяг виробництва енергії, тис. т н.е.	Обсяг підтримки на одиницю євро/т. н. е	Загальний обсяг підтримки (тис. євро)*
1. Загальний річний орієнтовний обсяг підтримки в секторі виробництва електроенергії:		508,3	1 195	607 664
<i>а. Електроенергія вироблена з сонячного випромінювання</i>				
Інструменти	Різниця між «зеленим» тарифом та оптовою ринковою ціною	252,2	1 570	396 019
	СЕС домогосподарств за «зеленим» тарифом	26,1	38 210	38 210
<i>б. Електроенергія вироблена з вітру</i>				
Інструменти	Різниця між «зеленим» тарифом та оптовою ринковою ціною	173,9	703,5	122 333
<i>в. Електроенергія вироблена з біомаси</i>				
Інструменти	Різниця між «зеленим» тарифом та оптовою ринковою ціною	14,0	921,6	12 902
<i>в. Електроенергія вироблена з біогазу</i>				
Інструмент	Різниця між «зеленим» тарифом та оптовою ринковою ціною	21,3	899,2	19 154
<i>г. Електроенергія вироблена малими гідроелектростанціями</i>				
Інструмент	Різниця між «зеленим» тарифом та оптовою ринковою ціною	20,8	915,8	19 049

*При розрахунку прийнято середній курс за 2019 рік: 100 Євро = 2895,18 грн.

3.1. Наведіть, будь ласка, інформацію про те, у який спосіб електроенергія, що була об'єктом надання допомоги, розподіляється між кінцевими споживачами для цілей статті 3(6) Директиви 2003/54/ЄС. (Стаття 22(1)в Директиви 2009/28/ЄС)

4. Наведіть, будь ласка, інформацію про те, яким чином були побудовані схеми підтримки для врахування застосування ВДЕ, які надають додаткові переваги, але можуть мати більш високу вартість, включаючи біопаливо, вироблене з відходів, залишків, нехарчових целюлозних матеріалів та лігноцелюлозних матеріалів. (Стаття 22(1)с Директиви 2009/28/ЄС)

У статті 22(1) с Директиви 2009/28/ЄС зазначено, що схеми підтримки застосування ВДЕ, які надають додаткові переваги надаються у разі необхідності.

Наразі такі схеми підтримки в Україні не розробляються.

5. Наведіть, будь ласка, інформацію про функціонування системи гарантій походження для виробництва електроенергії та систем опалення і охолодження з використанням ВДЕ, а також про заходи, вжиті для забезпечення надійності та захисту системи від шахрайства. (Стаття 22(1)d Директиви 2009/28/ЄС)

Постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.13 № 771 затверджено Порядок видачі, використання та припинення дії гарантії походження електричної енергії для суб'єктів господарювання, що виробляють електричну енергію з альтернативних джерел енергії.

На даний час повноваження щодо видачі гарантії походження покладено на Держенергоефективності, яке не має технологічної можливості та коштів для впровадження електронного реєстру для ведення обліку відомостей про видачу, використання та припинення дії гарантій, а також не має контрольно-наглядових функцій для здійснення відповідних перевірок.

Виконавцем цих повноважень буде визначено після започаткування роботи ринку електричної енергії (відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії»).

6. Опишіть, будь ласка, досягнення, що мали місце у попередні 2 роки щодо доступності та використання ресурсів біомаси для енергетичних цілей. (Стаття 22(1)g Директиви 2009/28/ЄС)

*Пропонується використати **табл. 4 та 4а** для надання більш детальної інформації про запас біомаси.*

(для теплової енергії)												
б) Солома пшениці, тис. тонн (для виробництва твердого біопалива)	30	12	7	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Біомаса з побутових відходів, **	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Тваринні та рослинні відходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Обсяг пропозиції біомаси для транспорту:												
Загальні просапні культури для біопалива (укажіть основні види)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
а) цукрові буряки (при виробництві цукру та біоетанолу з меляси), тис. тонн	2539,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Енергетичні культури (трави тощо) та дерева з коротким оборотом для біопалива (укажіть основні види)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інше (укажіть)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

* Обсяг сировини слід навести, якщо можливо, у куб. м. для біомаси з лісового господарства і у тоннах для біомаси з сільського та рибного господарства й біомаси з відходів.

** Визначення цієї категорії біомаси слід розуміти згідно з табл. 7 частини 4.6.1 Рішення Комісії С (2009) 5174 final про затвердження шаблону Національних планів дій з відновлюваної енергетики згідно з Директивою 2009/28/ЄС.

Табл. 4а. Поточний стан використання вітчизняних сільськогосподарських земель для вирощування культур, призначених для виробництва енергії (га)

Землекористування	Площа (га)	
	2018 рік	2019 рік
1. Земля, використовувана під загальні культури (пшеницю, цукрові буряки тощо) та олійні культури (рапс, соняшник тощо). (Укажіть основні види)		
<i>Цукрові буряки (*) для виробництва біопалива (Меяса – побічний продукт переробки цукрових буряків використовується для отримання біоетанолу)</i>	Загальні площі вирощування цукрових буряків – 313,6 тис.га, з них для виробництва біоетанолу – 53,4 тис. га	Загальні площі вирощування цукрових буряків – 221,9 тис.га,
<i>Соняшник (*) для виробництва енергії (лушпиння соняшника використовується для отримання теплової енергії для потреб олієдобувних підприємств АПК)</i>	Загальні площі вирощування соняшника 6061 тис. га	Загальні площі вирощування соняшника 5958,9 тис. га
<i>Пшениця (*) для виробництва енергії (солома використовується для виробництва твердого біопалива для отримання теплової енергії)</i>	Для виробництва твердого біопалива 33,0 тис. га	Для виробництва твердого біопалива 21,0 тис. га
2. Земля, використовувана під дерева з коротким оборотом (верба, тополя). (Укажіть основні види)		
<i>Верба (**)</i>	4200	4200
3. Земля, використовувана під інші енергетичні культури, як-то трави (канарник тросниковидний, просо, міскантус), сорго. (Укажіть основні види)	600	600
<i>Міскантус (**)</i>	520	520
<i>Сорго (**)</i>		Загальні площі вирощування сорго - 46,9 тис.га

Примітка (*) у таблиці 4 наведені лише площі вирощування сільськогосподарських культур, які фактично використані для вирощування соняшника, цукрових буряків та пшениці, обсягі використання яких (га/або їх відходів та побічних продуктів) для виробництва біопалива, електричної і теплової енергії наведено у таблиці 3.

(**) Обсяги вирощування біоенергетичних культур (верби та міскантусу) наведено за оперативною інформацією наукових установ НААНУ та Мінагрополітики України, які мають дослідні плантації для вирощування посадкового матеріалу та окремих підприємств – суб'єктів господарської діяльності, які вирощують зазначені культури для реалізації або виробництва твердого

біопалива. Зазначені дані є оперативними і можуть бути уточнені або скореговані в разі запровадження статистичної звітності.

Щодо обсягів виробництва рідких видів біологічного палива та обсягів використання біомаси в агропромисловому комплексі

Щодо виробництва біоетанолу.

За період 2010-2018 років виробництво біоетанолу та компонентів на його основі було запроваджено на 9 підприємствах АПК: Наумівському, Гайсинському, Зарубинському та Івашківському спиртових заводах, Лужанському та Хоростківському місцях впровадження діяльності ДП «Укрспирт», Барському спиртовому комбінаті, Червоненському заводі продтоварів, ТДВ «Узинський цукровий комбінат».

Починаючи з 2015 року, відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення умов ведення бізнесу (дерегуляція)» від 12 лютого 2015 року № 191-VIII, втратив чинність Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо виробництва та використання моторних палив з вмістом біокомпонентів», яким була встановлена обов'язковість використання біоетанолу при виробництві бензинів.

У 2018 році виробництво біоетанолу здійснювалось на 2-х державних спиртових заводах, обсяг виробленого біоетанолу 22,6 тис. тонн.

Загальний обсяг виробництва цукрових буряків в Україні у 2019 році становить 10284,5 тис. тонн. При використанні технологічної схеми виробництва цукру з цукрових буряків й виробництва біоетанолу з меляси, яка є побічним продуктом при виробництві цукру, виробництво спирту або біоетанолу розрахунково може становити достатньо для виготовлення 96 тис. тонн біоетанолу. Проте через відсутність попиту на біоетанол у виробників сумішевих нафтопродуктів, які використовували біоетанол, як добавки при виробництві бензинів, виробництво біоетанолу суттєво скоротилося.

Зокрема ДП «Укрспирт» повідомив про те, що виробництво біоетанолу у 2019 році державними спиртовими заводами не здійснювалось.

Законодавчо не визначена обов'язковість використання біоетанолу у виробництві бензинів моторних сумішевих та відсутність стимулювання його використання не дозволили створити вітчизняний ринок біоетанолу та в повному обсязі задіяти потужності державних спиртових заводів на його виробництво.

Щодо виробництва біодизелю

У 2018 році площі вирощування ріпаку озимого та ярого по всіх категоріях (основної сировини для виробництва біодизеля) становили в Україні щорічно 1039,3 тис. га, а зібраний урожай ріпаку - 2750,6 тис. тонн.

Згідно з розрахунками: вміст олії складає 35%-48% від маси насіння, орієнтовний розрахунковий обсяг виробництва біодизелю з 1 тонни насіння ріпаку становить 0,33-0,38 тонн біодизелю.

Загальний обсяг виробництва ріпаку в Україні у 2019 році становить 3280 тис. тонн, що за розрахунками достатньо для виготовлення понад 1093 тис. тонн біодизеля (метилефірів ріпакової олії)

Більша частина ріпаку експортується, оскільки вітчизняні підприємства не мають можливості переробляти ріпак на біодизель, у зв'язку з відсутністю податкових стимулів.

Протягом останніх років виробництво біодизеля в Україні повністю припинилося, що є наслідком запровадження акцизних зборів на вказані види палива на майже однакову рівні з акцизним податком для дизпалива з нафтової сировини. Зокрема, акциз на біодизель встановлено на рівні - 106 євро/1000 літрів, для дизпалива з нафти – 139,5 євро за 1000 літрів.

Слід, також, зазначити, що згідно із Законом України № 2628 «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів» запроваджено нові механізми адміністрування виробництва і зберігання пального, в тому числі біодизелю.

В зв'язку з цим, на даний час відсутні стимули не тільки для виробників, а й для споживачів біодизелю.

На розгляд Верховної Ради України внесено проект закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обов'язковості використання рідкого біопалива (біокомпонентів) у галузі транспорту» (реєстр. № 3356 від 17.04.2020), прийняття якого врегулює питання стимулювання використання біоетанолу та біодизелю.

Щодо використання біогазу.

В АПК функціонує 10 біогазових установок, які переробляють відходи тваринництва, рослинництва та цукрової промисловості. Більша частина вказаних біогазових установок працює періодично та не на повну потужність.

Найбільшим в Україні діючим комплексом біогазових установок є об'єкт побудований датською компанією «Даноша» на базі свиноферми у Івано-Франківській обл.

На даний час впровадження біогазових технологій забезпечується, переважно, потужними агрокомпаніями АПК, що мають власні ресурси.

Виробництво біогазу з відходів тваринництва є складнішим, ніж з рослинної сировини, але воно забезпечує одночасно утилізацію та знезараження гною, виробництво органічних добрив для розвитку органічного землеробства.

Щодо твердого біопалива

Понад 300 підприємств заготовляють та/або виробляють тверде біопаливо (в т.ч. брикети, пелети та інші види палива) з відходів лісового господарства в обсязі до 380 тис. тонн щорічно.

Протягом останніх 5 років все менше вироблених пелет експортується з України в країни Європейського Союзу, а натомість використовуються на території України. Так, частка внутрішнього споживання твердого біопалива постійно збільшується і у 2018 році становила понад 50%.

На більшості підприємств олійної галузі парові котли переведені на спалювання лушпиння. Щорічно спалюється близько 650 тис. тонн лушпиння, що дозволяє зекономити до 360 млн м³ природного газу. У загальній структурі споживання енергоресурсів на олійних підприємствах, використання лушпиння соняшнику складає 50%.

В останні роки почало розвиватися виробництво твердого біопалива з соломи. Виробництво пелет із соломи здійснюють переважно підприємство малої потужності, які оснащені лініями гранулювання соломи (або соломи разом з лушпинням чи деревиною) потужністю 600-2000 тонн на рік.

Суттєві витрати на логістику на даний час зменшують конкурентоздатність виробництва пелет із соломи, проте у майбутньому цей вид виробництва може стати перспективним, враховуючи значний обсяг наявної сировини (соломи та інших видів сільськогосподарського виробництва).

Для подальшого розвитку біоенергетики передбачається збільшення площ вирощування енергетичних культур (таких як енергетична верба, міскантус, свічграс цукрове сорго).

За період 2012-2018 років загальні площі плантацій технічної верби, міскантусу зросли від 100 до 4600 гектарів.

7. Наведіть, будь ласка, інформацію про зміни у товарних цінах та у землекористуванні у вашій Договірній Стороні за попередні 2 роки, пов'язані зі збільшенням використання біомаси та інших форм енергії з відновлюваних джерел. За наявності дайте посилання на відповідну документацію про цей вплив у вашій країні. (Стаття 22(1)h Директиви 2009/28/ЄС)

Оцінюючи вплив на товарні ціни, врахуйте, як мінімум, наступні товари: загальні продовольчі та кормові культури, енергетичну деревину, пелети.

За даними Держлісагентства

У 2019 році підприємства, що мали в користуванні або власності ліси в Україні, від усіх видів рубок заготовили 20,9 млн м куб. деревини.

Обсяг заготівлі ліквідної деревини в Україні становить 17,9 млн м куб., у тому числі в лісах Держлісагентства – 15,5 млн м куб..

В порядку проведення рубок головного користування всього заготовлено 7,9 млн м куб. ліквідної деревини (у Держлісагентстві – 7,8 млн м куб.).

Обсяг лісокористування в порядку рубок головного користування не перевищував розрахункову лісосіку, яка на 2019 рік становила 10,0 млн м куб. (у Держлісагентстві - 8,4 млн м куб.).

Щорічний обсяг деревини, що може бути використаний для енергетичних потреб у лісах Держлісагентства становить близько 6,2 млн м куб., у тому числі:

- неліквідна деревина - 1,7 млн м куб.;
- дрова паливні – 3,5 млн м куб.;
- відходи деревообробки – 1,0 млн м куб.;

Враховуючи розвиток теплоенергетичного господарства в напрямку збільшення використання біомаси, вільний ресурс енергетичної деревини зменшується.

Вільний ресурс енергетичної деревини, що пропонується підприємствами Держлісагентства на внутрішньому ринку і може бути залучений до енергобалансу України становить близько 1,6 млн м, у тому числі:

- неліквідна деревина (відходи лісозаготівель) - 1,5 млн м куб.;
- дрова паливні (перехідні залишки) – 0,5 млн м куб.;

Враховуючи наведене, у лісовому господарстві забезпечуються принципи сталого ведення і розширеного відтворення лісів, при цьому збільшення використання біомаси не призводить до змін у землекористуванні.

8. Опишіть, будь ласка, розвиток і частку біопалива, виробленого з відходів, залишків, нехарчових целюлозних матеріалів та лігноцелюлозних матеріалів. (Стаття 22(1) Директиви 2009/28/ЄС)

Табл. 5. Виробництво і споживання біопалива за ст. 21(2) (тис. тне)

Біопаливо за ст. 21(2) ⁶	2014	2015
Виробництво – паливо виду X (укажіть)		
Споживання – паливо виду X (укажіть)		
Загальний обсяг виробництва біопалива за ст. 21.2		
Загальний обсяг споживання біопалива за ст. 21.2		
Частка палива за ст. 21.2 у загальному обсязі ВДЕ у транспортному секторі, %		

9. Наведіть, будь ласка, інформацію про орієнтовний вплив виробництва біопалива і біорідин на біологічне різноманіття, водні ресурси, якість води та якість ґрунту у вашій країні за попередні 2 роки. Надайте, будь ласка, інформацію про те, в який спосіб оцінювався цей вплив, посилаючись на відповідні документи про цей вплив у вашій країні. (Стаття 22(1) Директиви 2009/28/ЄС)

У 2019 році загальний обсяг виконаних заходів і робіт з відтворення лісів в Україні проведено на площі 48,8 тис. га.

Лісогосподарські підприємства, що належать до сфери управління Держлісагентства, забезпечують дотримання принципів сталого ведення лісового господарства та розширеного відтворення лісів, які у свою чергу спрямовані на захист біорізноманіття та охорони природних біогеоценозів.

⁶ Біопаливо, вироблене з відходів, залишків, нехарчових целюлозних матеріалів та лігноцелюлозних матеріалів.

Підприємствами Держлісагентства проведено відтворення лісів на площі 42,0 тис. га, у тому числі створено 27,6 тис. га лісових культур, збережено природне поновлення на площі 14,4 тис. га, висаджено 2,2 тис. га нових лісів.

Для забезпечення створення високопродуктивних насаджень у лісових розсадниках лісогосподарських підприємств вирощено 252,9 млн од. стандартного садивного матеріалу.

Площа створених у 2019 році лісів в 1,05 рази перевищила площу суцільних зрубів 2018 року.

Вирощування сировини та виготовлення біомаси у сталому режимі відповідає критеріям стабільності для біопалива.

За інформацією Міністерства аграрної політики та продовольства.

Статтею 17 Директиви Європейського Парламенту та Ради 2009/28/ЄС від 23 квітня 2009 р. про заохочення до використання енергії, виробленої з відновлюваних джерел (далі - Директива 2009/28/ЄС) встановлені основні критерії сталості біомаси, яка використовується для виробництва біопаливних рідин для транспорту, або виробництва теплової і електричної енергії, які передбачають охорону місцевостей з високим рівнем біорізноманіття та ґрунтів з високим вуглецевим вмістом (наприклад торфовищ, луків, водно-болотних угідь).

В Україні чинним законодавством передбачені питання охорони місцевостей з високим рівнем біорізноманіття та ґрунтів з високим вуглецевим вмістом (наприклад торфовищ, луків, водно- болотних угідь).

Зокрема, Земельний кодекс України, Закони України "Про охорону земель", "Про охорону навколишнього середовища", "Про природно-заповідний фонд України", "Про рослинний світ", "Про тваринний світ" та Водний кодекс України забороняють нецільове використання земель з високим рівнем біорізноманіття, торфовищ, луків, водно-болотних угідь.

Для вирощування будь якої сільськогосподарської продукції (в тому числі сировини для виробництва біопалива) згідно із статтею 23 Земельного кодексу використовуються землі, придатні для потреб сільського господарства та визначені на підставі даних державного земельного кадастру. При цьому, земельні ділянки сільськогосподарського призначення використовуються їх власниками або користувачами виключно в межах вимог щодо користування землями певного виду використання, встановлених статтями 31, 33-37 Кодексу.

Таким чином, основні вимоги Директиви 2009/28/ЄС щодо дотримання критеріїв сталості врегульовані законодавством України.

10. Оцініть, будь ласка, чисте скорочення викидів парникових газів внаслідок використання енергії з відновлюваних джерел. (Стаття 22(1)к Директиви 2009/28/ЄС)

Для розрахунку чистого скорочення викидів парникових газів внаслідок використання енергії з відновлюваних джерел пропонується наступна методика:

- Для біопалива: згідно зі статтею 22(2) Директиви 2009/28/ЄС.
- Для електроенергії та теплової енергії пропонується використовувати прийняті в масштабах ЄС показники порівняння викопного палива для електроенергії та теплової енергії, зазначені у звіті про вимоги щодо сталості використання твердих і газоподібних джерел біомаси у виробництві електроенергії, системах опалення і охолодження, якщо пізніших оцінок немає.

Якщо Договірна Сторона вирішила не застосовувати пропоновану методика для оцінювання чистого скорочення викидів парникових газів, опишіть, будь ласка, іншу методика, що використовувалася для оцінювання цього скорочення.

Табл. 6. Розрахункове скорочення викидів ПГ внаслідок використання енергії з відновлюваних джерел (т CO₂-екв)

Екологічні аспекти	2016	2017
Загальний розрахунковий чистий обсяг скорочення викидів ПГ внаслідок використання енергії з відновлюваних джерел		
- Розрахункове чисте скорочення викидів ПГ внаслідок використання електроенергії з ВДЕ		
- Розрахункове чисте скорочення викидів ПГ внаслідок використання енергії з ВДЕ у системах опалення і охолодження		
- Розрахункове чисте скорочення викидів ПГ внаслідок використання енергії з ВДЕ у транспортному секторі		

11. Будь ласка, наведіть (за попередні 2 роки) та оцініть (на наступні роки до 2020 р.) надлишок/дефіцит енергії з відновлюваних джерел порівняно з індикативною траєкторією, що може буде відповідно переданий іншим Договірним Сторонам та (або) третім сторонам або імпортований з інших Договірних Сторін та (або) третіх сторін, а також орієнтовний потенціал спільних проектів до 2020 р. (Стаття 22(1)I, т Директиви 2009/28/ЄС)

Табл. 7. Фактичний та розрахунковий надлишок і (або) дефіцит (-) виробництва енергії з відновлюваних джерел порівняно з індикативною траєкторією, що може буде відповідно переданий іншим Договірним Сторонам, державам-членам та (або) третім сторонам або імпортований з інших Договірних Сторін, держав-членів та (або) третіх сторін, у [Договірна Сторона] (тис. тне)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Фактичний/розрахунковий надлишок або дефіцит виробництва (з розбивкою за видом енергії з відновлюваних джерел та походженням/призначенням імпорту/експорту)	0						

11.1. Наведіть, будь ласка, дані про статистичні передачі, спільні проекти та правила прийняття рішень щодо спільних систем підтримки. Якщо Договірна Сторона вирішила виконати статтю 8 і (або) статтю 9 Рішення Ради Міністрів, то вона повинна повідомити про заходи, вжиті для організації проведення незалежного зовнішнього аудиту, згідно зі статтею 13 Рішення Ради Міністрів.

Національним планом дій з відновлюваної енергетики на період до 2020 року не передбачено статистичних трансфертів енергії, що була вироблена з відновлюваних джерел.

12. Наведіть, будь ласка, інформацію про спосіб обчислення частки відходів, що розкладаються біологічним шляхом, у відходах, що були використані для виробництва енергії, а також заходи, здійснені для покращення та перевірки таких підрахунків. (Стаття 22(1)п Директиви 2009/28/ЄС)

Зауважимо, що у першому звіті про досягнутий прогрес (за 2014 рік) Договірним Сторонам пропонується окреслити свої наміри щодо запитань, висвітлених у статті 22(3а-с). Крім того, просимо Договірні Сторони надати будь-яку іншу інформацію, що вважається доречною для конкретної ситуації щодо розвитку відновлюваної енергетики в кожній з Договірних Сторін.

Основним документом, який встановлює класифікацію відходів в Україні є Державний класифікатор відходів ДК 005-96, затверджений наказом Держстандарту України від 29 лютого 1996 року №89. Цей документ визначає відходи як будь-які речовини, матеріали і предмети, що утворюються у процесі людської діяльності і не мають подальшого використання за місцем утворення чи виявлення, власник яких позбувається, має намір або повинен позбутися їх шляхом утилізації чи видалення.

Також, наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства від 16.02.2010 № 39 затверджено Методичні рекомендації з визначення морфологічного складу твердих побутових відходів, що спрямовані на запровадження єдиних підходів до проведення досліджень з визначення кількості окремих компонентів у складі твердих побутових відходів з метою впровадження у населених пунктах сучасних ефективних технологій поводження з твердими побутовими відходами та довгострокового прогнозування обсягів утворення вторинної сировини, що є у складі твердих побутових відходів.

Утилізація побутових відходів в Україні здійснюється на сміттєспалювальному заводі в місті Києві, а також експлуатуються сміттєспалювальна установка в Харківській області та дві пересувні сміттєспалювальні установки в м. Харків.

За даними статистики в Україні у 2019 році утворено 441,5 млн. т відходів (без урахування АР Крим та частини зони проведення антитерористичної операції) з яких спалено з метою отримання енергії в обсязі 960,1 тис. т.

Відповідно до категорій матеріалів відходів, що були спалені для отримання енергії, були присутні матеріалів, що відносяться до біомаси, які складають 757,8 тис. т зокрема:

- паперові та картонні відходи – 0,1 тис. т;
- деревні відходи – 334,6 тис. т;
- відходи рослинного походження – 423,1 тис. т.

Отже, частка відходів, які розкладаються біологічним шляхом, у відходах, що були спалені для отримання енергії складає 78,9%.

Перерахунок енергетичних одиниць в тони нафтового еквіваленту, наведених у цьому звіті, проводився відповідно до Table A3.4 Conversion Equivalents between Units of Energy Методики енергетичної статистики «Energy Statistics Manual», яка розроблена відділом енергетичної статистики Міжнародного Енергетичного Агентства при сприянні Євростату.